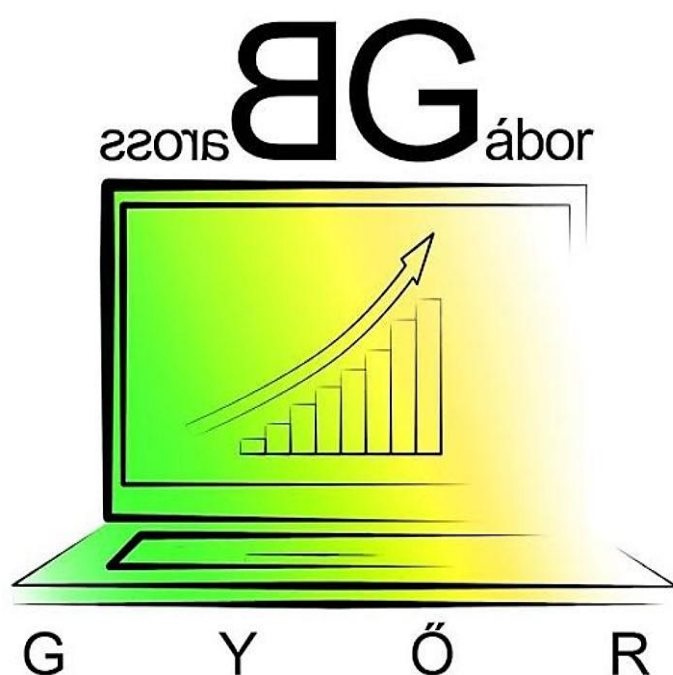

HELYI TANTERV

TÖRTÉNELEM ÉS HONISMERET
(9/KNY NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM)

Óraszámok:

Évfolyam	9/Kny
Óraszám	36

A történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a tanuló megismerkedjen a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatokkal, valamint tudatosodjon benne nemzeti hovatartozása. Ismerkedjen meg a kulturális kódrendszer legalapvetőbb elemeivel, amelyek lehetővé teszik, hogy azonosuljon kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

A tantervi szabályozás irányítóelve, hogy a magyar történelmet általában kontinuitásában, az európai, illetve egyetemes történelmet szigetszerűen tárgyalja. A kerettanterv több általános európai jelenséget is konkrét magyar példákon keresztül mutat be. Ennek révén a tanuló a magyar történelmi jelenségeket elsősorban nem általános modellek alapján, hanem a konkrét történelmi helyzet jellegzetességeit figyelembe véve tanulmányozhatja. Ez a megközelítés hozzásegíti a tanulót, hogy megértse és méltányolja a magyarság, a magyar nemzet, illetve Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket és folyamatokat, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat, és ezáltal erősödhet benne a hazaszeretet érzése.

A történelem tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanuló a történelemtanulás során különféle jellegű tudástartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozik, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszereket kell választania. A történelmi információk keresése és feldolgozása, a forráskritika, a következtetések levonása és egyéb gondolkodási műveletek közvetítő hatásuk révén általában fejlesztik a tanulási kompetenciákat. A történelmi értelmező kulcsfogalmak megértésén és állandó használatán keresztül a tanuló fejleszti a lényeges és kevésbé lényeges elemek megkülönböztetésének és rendszerezésének a tanulás során elengedhetetlenül fontos képességét.

A tanuló a történelemtanulás során megtapasztalja, hogy a történelemtudása az iskolán kívül, más élethelyzetekben, illetve a jelen társadalmi, gazdasági és politikai jelenségeinek megértéséhez és megítéléséhez is segítséget nyújt. Ez a tapasztalat – az iskolai történelemtanulás élményszerűsége mellett – erős ösztönzést adhat az élethosszig tartó tanulásra vagy legalábbis a történelmi és társadalmi kérdések iránti érdeklődésre.

Kommunikációs kompetenciák: A történelmi források feldolgozása a szövegértés fejlesztésének egyik hatékony módja. A tanuló a felmerülő történelmi problémákról beszélgetéseket folytat, érveket gyűjt, azokat írásban és szóban összefoglalja, digitális kommunikációs eszközök segítségével mutatja be. A különböző típusú, más-más korokból és eltérő társadalmi közegekből származó források feldolgozása pedig nagyban segíti a különféle kommunikációs környezetek (kontextusok) közötti magabiztos eligazodást.

Digitális kompetenciák: A történelem tanulása során a digitális eszközök etikus, felelősségteljes használatával a tanuló információkezelési és -feldolgozási készségei fejlődnek, ami elősegíti elemző és mérlegelő gondolkodása kialakulását és elmélyítését is, aminek része a megszerzett információk ellenőrzése, hitelességének vizsgálata. A történelmi forrásokat tartalmazó internetes portálok, hang- és filmarchívumok és adatbázisok megismerése és használata, az itt talált források feldolgozása elengedhetetlen feltétele a korszerű történelemtanulásnak. A digitális információfeldolgozás, illetve a digitális kommunikáció fejlesztésének nagy szerepe van a közéleti tájékozódási készségek kialakításában, így a felelős és aktív állampolgárrá nevelésben.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló az információk, illetve a források feldolgozása során problémákat azonosít, magyarázatokat fogalmaz meg, kiemeli a lényegét, következtetéseket von le. A történelmi ismeretek, fogalmak elsajátításával, valamint a történelmi források és interpretációk mérlegelésével, hipotézisek alkotásával fejlődik az elemző, problémamegoldó gondolkodása. Mindezek együttesen segítik a differenciált történelmi gondolkodás kialakulását, melynek következtében a tanuló képessé válik események, folyamatok és jelenségek különböző szempontú megközelítésére, valamint bizonyos történések okainak és következményeinek több szempontú feltárására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló a különböző történelmi korok mindennapi életének vizsgálatával, az életmód változatos formáinak, valamint történelmi életutaknak és cselekedeteknek a megismerésével viszonyítási pontokat találhat, illetve követhető modelleket adaptálhat saját életútjának tervezéséhez és szervezéséhez. A tanulóban tudatosul, hogy nehéz élethelyzetekben is kialakíthatók cselekvési tervek, lehetőségek. Értékeli a válságos történelmi helyzetekben megnyilvánuló bátorság, kitartás, önfeláldozás, segítségnyújtás és szolidaritás követésre méltó példáit. A tanuló arra törekszik, hogy az emberi cselekedeteket, életutakat, élethelyzeteket, társadalmi folyamatokat és jelenségeket árnyaltan értelmezze. A társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályok felismerése a tanuló alkalmazkodóképességét fejleszti.

A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során a tanuló megismeri az emberiség, a magyarság kulturális örökségének fő elemeit. Értékeli a kiemelkedő emberi alkotásokat és értelmezi azok technológiai, tudományos és művészeti szerepét. Az egyes történelmi korszakok áttekintése során felismeri az értékteremtő alkotások jelentőségét, és elemző gondolkodással feltárja azoknak az életmódra, a mindennapokra gyakorolt hatását.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló megismeri és értékeli az alkotó emberi tevékenységek változatos formáit. Értelmezi és elismeri a tudósok, kutatók és művészek teljesítményét. Büszke a magyar tudósok, művészek, sportolók és más értékteremtő, alkotó emberek kiemelkedő eredményeire, teljesítményeire. Az életmódtörténeti témakörök feldolgozása révén a tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. A történelmi korszakok jellegzetes, egyedi vagy kiemelkedő példái kiindulópontként szolgálnak a saját életút tervezésekor, akár a pályaválasztás során is.

A 9. nyelvi előkészítő évfolyamon a történelem és honismeret tantárgy alapóraszám:
36 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Általános iskolai történelem tudás felelevenítése	1
Módszertani felkészülés, ismerkedés a középiskolai történelemtanulás eszközeivel	14
Helytörténet és honismeret, ismerkedés Győrrel és a tanulók lakóhelyével	10
Korok, korstílusok, művelődéstörténeti alapok	9
Összefoglalás, rendszerezés	2
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR: ÁLTALÁNOS ISKOLAI TÖRTÉNELEM TUDÁS FELELEVENÍTÉSE

ÓRASZÁM: 1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- a tanulóknak tudatosul, hogy a középiskolai történelemtanulás támaszkodik az általános iskolában tanultakra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- kooperáció, kommunikáció fejlesztése, órai viselkedéskultúra elsajátítása

TEVÉKENYSÉGEK

- játékos csoportos és egyéni feladatok (pl. Kahoot kvíz) megoldása

TÉMAKÖR: MÓDSZERTANI FELKÉSZÜLÉS, ISMERKEDÉS A KÖZÉPISKOLAI TÖRTÉNELEMTANULÁS ESZKÖZEIVEL

ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismerje a forrásközpontú történelemtanulás segédanyagait és módszereit
- megértse a segédanyagok, történelmi források, különböző feldolgozási módszerek jelentőségét a történelem tananyag árnyalt, sokoldalú felfedezésében

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a legalapvetőbb források felismerésére, használatára
- elsajátítja a történelem tananyag feldolgozásához szükséges módszerek (pl. vázlatírás, térképek, grafikonok elemzése) alapjait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A történelem fogalma. A történelem ismeretének jelentősége
- A történelem forrásai és kölcsönhatásai más tudományterületekkel: társadalom- és gazdaságtudományok, természettudomány (pl. földrajz)

- A történelem tantárgy eszköztárának használata:
 - a tankönyv törzsszövege, vázlat készítése a tankönyvből (a lényeg kiemelése: adatok, fontos összefüggések)
 - az atlasz: térképes források értelmezése és használata
 - képi források, illusztrációk, reprodukciók értelmezése és használata
 - statisztikai táblák, grafikonok, diagramok értelmezése, felhasználása
 - a szóbeli felelet tartalma, az előadásmód, a források használata a szóbeli feleléskor
 - írásbeli feladatok: a történelmi esszé fő jellemzői
 - prezentáció készítése: a prezentáció formai és tartalmi követelményei, a prezentáció előadása

TEVÉKENYSÉGEK

- jegyzetelés, vázlatírás
- képi források, térképek, statisztikai adatok, grafikonok elemzése
- szöveges források értelmezése
- szóbeli megnyilvánulás követelményeinek elsajátítása

FOGALMAK

régészet, oklevéltan, éremtan, címertan, nyelvtörténet, szociológia, elsődleges és másodlagos forrás, forráskritika, statisztika, illusztráció, reprodukció, diagram, stb.

TÉMAKÖR: HELYTÖRTÉNET ÉS HONISMERET, ISMERKEDÉS GYŐRREL ÉS A TANULÓK LAKÓHELYÉVEL

ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- szorosabb kötődést alakítson ki lakóhelyéhez
- árnyaltabban lássa nemzeti és helyi identitását

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes bemutatni szűkebb és tágabb pátriáját változatos módszerek segítségével egyénileg vagy csoportosan
- fejleszti helyismeretét, tájékozódási készségét

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Győr ókori gyökerei, Arrabona
- Győr a középkorban: az Árpád-kor
- Győr a török korban
- Győr a XVII-XVIII. században
- Győr a XIX. században, a dualizmus korában
- Győr és névadónk, Baross Gábor
- Helytörténeti kutatás, lakhelyünk bemutatása

TEVÉKENYSÉGEK

- városismereti séták
- múzeumlátogatás, levéltár, lapidarium meglátogatása
- a Szent László- herma – a restaurálásról szóló kisfilm megtekintése
- a kutatómunka alapjainak, lelőhelyeinek, dokumentációjának, a gyűjtőmunka lépéseinek megismerése
- a prezentációkészítés alapjainak elsajátítása (PowerPoint, Prezi, ismertető videó)
- tábló, videó, prezentáció/kiselőadás készítése

FOGALMAK

Pannonia, Arrabona, egyházmegye, székesegyház, püspökség, herma, bencés rend, végvár, reformáció, céh, ipar, vasútfejlesztés, stb.

TÉMAKÖR: KOROK, KORSTÍLUSOK, MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI ALAPOK

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismerje a művelődéstörténet kulcsfogalmait, a legfontosabb korszakokat és korstílusokat
- felfogja, hogy a történelem és a képzőművészet kölcsönhatásban áll egymással
- ráébredjen, hogy az őt körülvevő emberkéz alkotta környezet jelentéssel bír, korszakokon átívelő üzeneteket közvetít

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes felismerni bizonyos univerzálisan, vagy helyi szinten jelentős műalkotásokat
- be tudja azonosítani és ismertetni tudja a fontosabb építészeti és képzőművészeti stílusokat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A minket körülvevő történelem: építészeti emlékek, szobrok és egyéb műalkotások forrásértéke
- A képzőművészet és a történelem kapcsolata
- Romanika és gótika
- A reneszánsz
- A barokk stílus
- Klasszicizmus, rokokó
- A romantika kora
- Műalkotások, építészeti emlékek elemzése

TEVÉKENYSÉGEK

- városismereti séta
- gyűjtőmunka egyénileg vagy csoportosan
- filmek, albumok tanulmányozása
- műalkotások bemutatása

FOGALMAK

romanika, gótika, katedrális, csúcsív, pillér, dombormű, freskó, kőfaragás, ólomüveg, falikárpit, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, ideál, ideológia, propaganda, stb.

TÉMAKÖR: ÖSSZEFOGLALÁS, RENDSZEREZÉS

ÓRASZÁM: 2 óra

A TANULÓI TELJESÍTMÉNYEK ÉRTÉKELÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

A tanulók teljesítményének osztályzattal történő értékelése a tanórai tanulói tevékenységek szóbeli és írásbeli értékelése alapján történhet, így például:

- szövegek, jelenségek, problémák írásbeli vagy szóbeli kifejtése, értelmezése adott témakörben adott vagy önállóan választott szempont alapján;
- írásbeli vagy szóbeli beszámoló (egy-egy témakörben a megadott szempontok, vagy önálló gyűjtés alapján);
- kiselőadás, önálló anyaggyűjtés előadása (adott és/vagy a tanuló által választott szempontokkal);
- évközi dolgozatok megírása meghatározott szempontok alapján;
- tematikus, témazáró feladatsorok, amelyek átfogó ismeretekre és képességekre irányulnak, a minősítés és a tanári folyamat kontrollja céljából;
- prezentáció készítése;
- projektmunkában való részvétel (egyéni vagy csoportos értékelés) ;
- portfólió készítése.

A tanári értékelés mellett a középiskolában más hatékony formák is érvényesíthetők, így a tanulók önértékelése (pl. a saját kiselőadásáé). A diáktársak is felléphetnek az értékelő szerepében.

AZ ELLENŐRZÉS MÓDJAI

- témaegységek végén dolgozat
- témakörön belül szóbeli és írásbeli felelet, röpdolgozat
- szorgalmi feladatok (pl. kiselőadások, PPT, gyűjtőmunka)
- projektmunka értékelése
- portfólió értékelése
- az órai munka értékelése
- házi feladatok